

Ersättningsfrågan i media 20170511 – 20170808

Medierapporteringen har varit mindre omfattande denna sommar. I Sverige har olika företags VD- ersättningar uppmärksammats efter att årsredovisningarna fortsatt att komma in. Medierna som bevakar den offentliga sektorn ägnar också förhållandevis stort utrymme åt lönerna till VD:ar i företag som ägs av eller arbetar för stat, kommun och landsting.

I Storbritannien rapporteras att premiärminister Theresa May backar från väsentliga delar av de förslag hon tidigare förordat när det gäller reformeringen av ersättningar och Corporate governance. Men företagens skall tvingas rapportera lönegapet mellan VD och anställda.

Dessutom verkar det som om ersättningarna i de största företagen minskar, efter diskussionerna med aktieägare på bolagsstämmorna.

I USA har inga väsentliga förslag på ersättningsområdet ännu lagts fram av den nya Trump-administrationen.

Sverige

Läkemedelsbolaget Meda har flera gånger omskrivits på grund av höga VD-ersättningar. Den avgående VD Jörg-Thomas Dierks fick lämna bolaget i samband med uppköpet från amerikanska Mylan, men har fått en fallskärm som saknar motstycke, skriver [Dagens Industri](#) den 29 augusti.

Av noterna i årsredovisningen framgår att Jörg-Thomas Dierks sammanlagt fick 179 miljoner kronor i ersättningar. Av detta guldregn var 90 miljoner från klausuler om "Change of Control" och "Stay-On-Bonus", skriver Dagens industri. Det var sammanlagt över fyra årslöner. Därutöver fick han 20,5 miljoner i uppsägningslön.

Siffrorna kan jämföras med utbetalningarna till Hans Vestberg som totalt tjänade 58,6 miljoner kronor året han sparkades som vd för Ericsson, varav 43 miljoner var en fallskärm bestående av avgångsvederlag, sparad semester och insparad bonus.

Jörg-Thomas Dierks är nu arbetsbefriad fram till att hans anställning i Meda upphör i augusti 2018, men får inte ta något annat jobb.

En företagsägare som gjort sig känd för att betala "sina" VD:ar höga ersättningar är Carl Bennett. Fredrik Karlsson, VD sedan 19 år i Bennets företag Lifco, kunde kvittera ut 50 miljoner kronor i löner, pension och bonus under 2016. Det gör honom till en av de högst betalda börs-VD:arna, före Ronnie Leten, Johan Molin och Ola Rollén, skriver [Dagens Industri](#) den 7 juni.

Carl Bennet säger att företagsledare skall belönas i förhållande till resultat, och de som levererar toppresultat i verksamheten också ska göra det i lönenivå. Fredrik Carlsson har varit VD i Lifco och byggt ett företag med ett börsvärde på 25 miljarder kronor, kommenterar han. Johan Molin hade i fjol ett lönepaket på 41 miljoner kronor från Assa Abloy.

SEB:s före detta VD Annika Falkengren har sparat semester under sina tolv år på SEB. Hon får en extra utbetalning efter att ha slutat om 7,5 miljoner kronor – motsvarande cirka sju månaders semester, skriver [Dagens Industri](#) den 25 juli. Tidningen kommenterar att även i andra företag i den så kallade Wallenberg-sfären, har företag betalat ut stora belopp för uttagen semester till VD:ar som slutat. Både till Börje Ekholm som VD i Investor och till Hans Vestberg som VD i Ericsson. I Falkengrens fall skall det framför allt röra sig om uttagen semester under finanskrisen 2008 - 2009. SEB:s nye VD Johan Torgeby har dock ett tak på max 25 semesterdagar som kan sparas.

Den 15 juni skriver [Dagens Samhälle](#) om lönerna bland de högsta cheferna i de kommun- och landstingsägda bolagen. I toppen ligger Kommuninvests VD Tomas Werngren med 256 000 kronor i månaden. Werngren säger att chefsjobb i offentlig sektor måste vara ekonomiskt attraktiva för att konkurrera med privata arbetsgivare. Jämfört med statliga bolag i finanssektorn som SBAB har han en lägre lön, säger han.

Tidningen [Dagens Medicin](#) skriver om VD-lönerna i vårdbolagen och angränsande verksamheter. I topp ligger SOS Alarms VD Maria Khorsand som ägs av staten och kommuner och landsting. Hon tjänar 250 000 kronor i månaden. Vårdförbundets tidigare ordförande Eva Fernvall är numera ordförande i SOS Alarm och säger i tidningen att det är höga löner i den här världen. VD har även en privat vårdförsäkring som betalas av bolaget, vilket kommenteras kritiskt. Flera andra höga chefer i offentlig sektor har löner kring två miljoner kronor i tidningens sammanställning. Där finns bland annat flera sjukhusdirektörer.

Den norska oljefonden har nyligen lagt fram principer för VD-ersättningar, vilket rapporterats i tidigare mediereferat. Dagens industri skriver i en ledarkommentar att svenska pensionsfonder bör ta efter och bli "mycket tuffare", när det gäller VD-

ersättningar. Den norska oljefonden har röstat emot företagsledningarna i sju av tio fall, senast i franska Sanofi och tyska SAP, skriver [Dagens Industri](#) den 24 augusti och hänvisar till en artikel i Financial Times.

USA

Tim Cook, chef för Apple, har sålt 560 000 aktier och tillgodogjort sig en likvid om 98 miljoner dollar. Hälften av ersättningen, som är i enlighet med ett tioårigt incitamentprogram, är kopplad till aktiekursutvecklingen de gångna tre åren. Aktiekursen för Apple har sexfaldigats sedan avtalet med Cook slöts för flera år sedan, enligt AP. Även under kommande år kan Cook se fram emot stora tilldelningar av aktier, skriver [the Guardian](#) den 30 augusti.

Storbritannien

Premiärminister Theresa May ser ut att släppa förslaget om att omröstningar om VD-ersättningar på bolagsstämmorna skall göras tvingande, en del i det reformprogram för bättre bolagsstyrning som hon presenterade redan när hon valdes, rapporterar [Financial Times](#) den 21 augusti. Men May's regering går vidare med förslag om ökad transparens kring ersättningarna.

Det färdiga förslaget presenterades den 29 augusti. Regeringen May hävdar att det är ett "världsledande paket" av reformer inom företagsstyrning. Det enda riktigt skarpa förslaget som gäller ersättningarna är att det föreslås en obligatorisk rapportering om löneskillnaderna mellan en VD och de vanliga anställda (inom Storbritannien). Detta förslag riskerar dock att skapa missvisande jämförelser då en bank som Goldman Sachs kommer ha en annorlunda kvot än exempelvis ett detaljhandelsföretag, då de vanliga anställda i respektive företag tjänar så olika, enligt konsultfirman [Shearman & Sterling](#), som analyserat förslagen. En liknande kritik framförs av professor Alex Edmans vid LBS.

Nu kan en VD välja: Krigsrubriker i populärpressen eller avstå från bonusar stora nog för att säkra ekonomiskt oberoende, raljerar [Financial Times](#), den 1 september, om förslaget.

Det finns också skrivningar i förslaget om att företagen i sina lönerapporter till bolagsstämmorna, skall inkludera en förklaring av vilka fördelar företaget dragit av de ofta komplicerade incentive-program som finns.

Trots att en del hårda förslag slopas har debatten haft effekt, skriver [Financial Times](#) den 3 augusti, och hänvisar till att den genomsnittliga VD-ersättningen minskade påtagligt, med en miljon pund till 4,5 miljoner pund, under 2016. Detta enligt studier av bland annat High Pay Centre och institutet Chartered Institute Personal and Development. Studien, som även den publicerades den 3 augusti, visar att VD-ersättningarna föll med 17 procent i FTSE 100-bolagen. En tydlig effekt av protester från aktieägarna på bolagsstämmorna. Den högst betalde företagsledaren, Sir Martin Sorrell på reklamjätten WPP, fick sin ersättning sänkt med cirka 30 procent. BP:s chef Bob Dudley fick avstå från en lika stor andel. Studiens författare säger i en kommentar att detta bör bli en inledning på ett omtänk beträffande chefsersättningar i Storbritannien.

Vid omröstningarna om Pay Policies på bolagsstämmorna (bindande, vart tredje år) röstade mer än 25 procent nej i 29 av de 100 bolag som ingår i FTSE 250-index, rapporterar Financial Times den 16 augusti. Det är en ökning från 15 procent året innan, enligt en studie från Investment Association. Trenden går mot en viss utjämning mellan de riktigt höga och de måttligt höga ersättningarna. Det var färre protester mot företagen i index FTSE 100 i år jämfört med året innan. Ett av bolagen där aktieägarna protesterade mot VD:s ersättning var AstraZeneca.

Financial Times' Lex column gör en jämförelse mellan högt betalda fotbollsstjärnor och VD:ar. Vissa spelare har löner långt över vad en VD för ett storföretag tjänar. Men skillnaden är att det i allmänhet finns en klar koppling mellan de högbetalda spelarna och klubbarnas prestationer. De vinner fler cuper och placerar sig bättre i ligorna. I företagen är det mer oklart om höga ersättningar leder till bättre prestationer, snarare tvärtom, skriver kolumnisten [den 4 augusti](#).

Finland

I Finland är trenden att rörliga löner ökar i ersättningarna till börsbolagens VD:ar. Den fasta lönen var 2016 i snitt 408 000 euro (cirka 4 miljoner kronor). Därtill kommer rörliga ersättningar, bonusar, på i snitt 339 000 euro för de stora börsbolagen, rapporterar nyhetsbyrån [FNB och YLE](#) den 17 maj. Storföretagen satsar mer på bonusar och de mindre mer på den fasta lönen, enligt undersökningen som gjorts av finska centralhandelskammaren.

Studier/Debatt

Europeiska företag släpar efter de brittiska när det gäller att utforma ersättningspaketen till företagsledare så de mer speglar den långsiktiga utvecklingen. Bara 31 av bolagen i gruppen de 100 största europeiska (FTSE Eurotop 100)

använder så kallat LTIP-program. I Storbritannien är det hälften av bolagen i FTSE 350-index som har denna form av ersättningar. Detta föranleder Fondjätten Fidelity att efterfråga en större andel LTIP i europeiska bolag, skriver [Financial Times](#) den 27 juni. Fidelity förordar att aktier som tilldelas enligt LTIP-program skall hållas i minst tre till fem år. Detta har föranlett Fidelity att rösta mot ersättningspaketen i en rad europeiska bolag, särskilt i Tyskland, Frankrike och Schweiz som släpar efter på den punkten enligt Fidelity. Andra aktörer, som norska oljefonden, vänder sig emot LTIP-programmen.
